

SVRAB, SKABIES (SCABIES)

Acrus

Što je svrab ili scabies?

Svrab ili scabies je infektivna parazitarna dermatozna koja je karakterizirana noćnim svrabom i pojavom bolesti unutar obitelji. Uzrokovan je grinjama roda *Sarcoptes scabiei varitas hominis* (sinonim Acrus). Incidencija skabijesa (svraba) ciklički fluktuiru u intervalima od 15 do 20 godina. Razlozi nisu uvijek sasvim poznati.

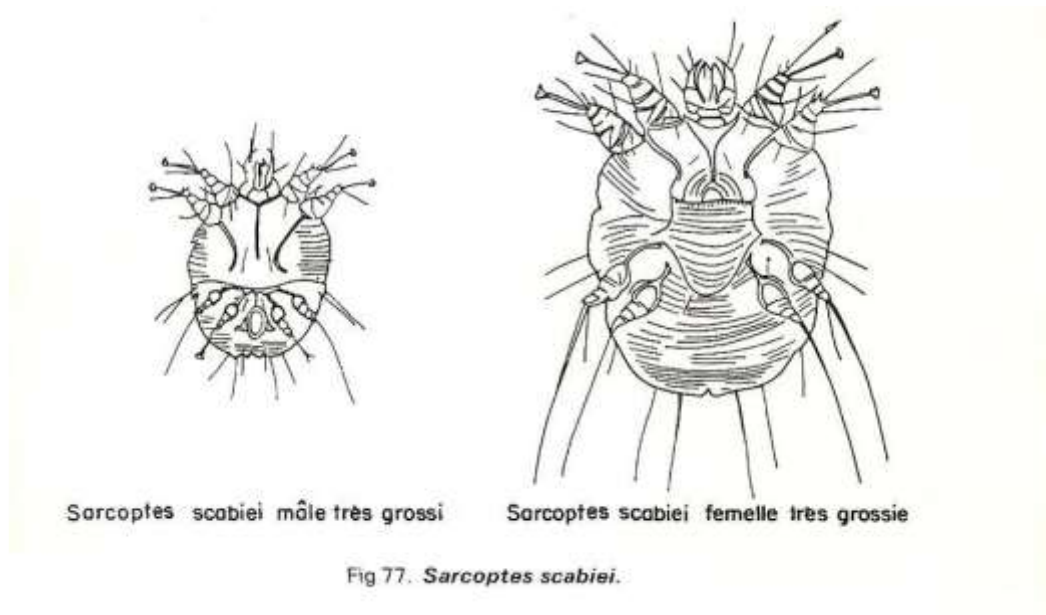
Uzročnik svraba je kozmopolitski parazit rasprostranjen diljem svijeta, pa je bolest prisutna kod ljudi svih rasa i socijalnih staleža.

Kako se prenosi?

Najčešće se prenosi direktnim dodiranjem, s čovjeka na čovjeka. Moguć je i prijenos zaraženim rubljem, posteljinom i slično. Loše socijalne i ekonomske prilike, kao i nizak higijenski standard osobito pogoduju širenju bolesti. Svrab se prenosi i spolnim odnosom, te se stoga danas svrstava i u bolesti koje se prenose seksualnim putem, tzv. STD (engl. sexually transmitted diseases).

Što je izazivač svraba?

Uzročnik je grinja *Sarcoptes scabiei varitas hominis*. Ženka uzročnika koja je veća od mužjaka (0,4 x 0,3 mm : 0,2 x 0,15 mm) kroz epidermis kopa kanaliće u koži (lat. *duetus canaliculus scabiei*) od vana prema unutra, što osoba osijeća kao jak svrbež. Ženka u kanaliće polaže 10-25 jaja iz kojih se preko razvojnih ciklusa (ninke i larve) ponovo razvijaju odrasle jedinice, ciklus traje prosječno 2-3 tjedna. Parazit umire na temperaturi ispod 20°C i iznad 55°C.

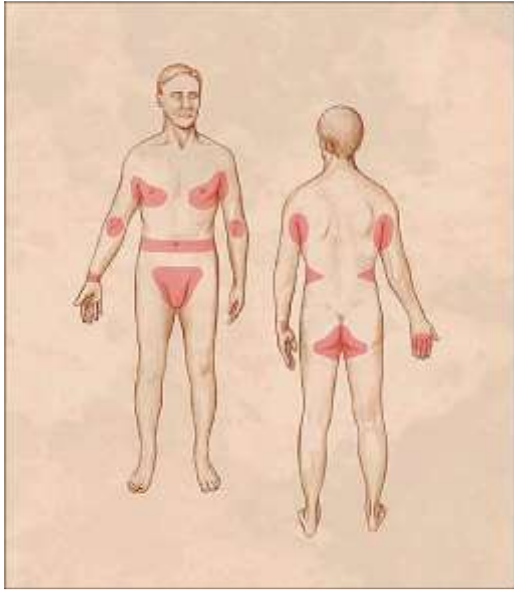
Koliko traje inkubacija?

Inkubacija traje dva do šest tjedana , a u slučaju reinfekcije svedena je na 1-3 dana.

Koji su simptomi svraba?

Subjektivne smetnje u obliku intenzivnog noćnog svrbeža karakteristične su za skabijes. Promjene na koži su polimorfne i sastoje se od kanalića, papula, vezikula – plikova i ekzorijacija – tragova grebanja, te ponekad i od bula i urtika (posebno kod djece). Na intenzivno izgrebanoj koži nekada se mogu uočiti i znakovi bakterijske infekcije (piodermizacije) u vidu pustulica i krusta.

Predilekcijska mjesta su područje donjeg abdomena, unutrašnja strana bedara, fleksorne strane ekstremiteta i laktovi. Česta lokalizacija kod muškaraca jesu penis i skrotum, dok je kod žena, uz genitalnu lokalizaciju, česta i pojava oboljenja na bradavicama dojki. Osim kod male djece, skabijes se gotovo nikada ne javlja na licu i vlasištu. Kod dojenčadi je karakteristična lokalizacija na tabanima (karakterističan znak trljanja tabana o taban !), na dlanovima i ponekad na licu.

Kako se postavlja dijagnoza skabiesa?

Dijagnoza se postavlja na osnovu kliničke slike (noćni svrbež), epidemiološke anamneze, i na temelju karakterističnih kožnih promjena na predilekcionim mjestima, a potvrđuje se mikroskopskim dokazom uzročnika.

Liječenje i prevencija skabies:

Pacijenti se trebaju pridržavati svih propisanih terapijskih mjera (tzv. antiskabinozna kura), jer će, bez obzira na primijenjeni lijek, terapijski uspjeh izostati ako se ne prekine lanac infekcije. !!!!

Važne napomene:

- a) Liječiti se moraju svi ukućani i osobe u bližem dodiru s bolesnikom, bez obzira na manifestne promjene
- b) Mazati čitavu površinu tijela, osim lica, i vlasišta bez obzira na to gdje se promjene nalaze, Na tržištu postoje različita antiskabidna sredstva koja se koriste prema preporukama liječnika.
- c) Na početku liječenja i po završenoj terapiji dobro oprati odjeću, iskuhati rublje, posteljinu, ručnike i druge tkanine koje su korištene prije i tijekom terapije.

Česte reinfekcije rezultat su nepridržavanja navedenih uputstava.!!!

Postupak mazanja:

Prije početka liječenja pacijent se treba okupati, potom namaže svu kožu, osim glave, (od vrata do nožnih prstiju) pri čemu treba naglasiti da je neophodno mazanje pregiba, dlanova, tabana, subungvalnih površina (površine ispod noktata). Pacijent se maže svakodnevno 3-5 dana (broj dana ovisi o korištenom sredstvu i preporuci liječnika!). U tom periodu se ne kupa niti tušira, osim intimne regije. Intimna regija se pere, posuši i odmah ponovo namaže. Poslije završetka kure, pacijent se ponovo kupa i presvlači.

Neophodno je da se **istovremeno** mažu svi članovi obitelji i kontakti oboljelog, zdravi i bolesni, zbog visoke mogućnosti kontagioznosti i dugotrajnog perioda inkubacije. Ovo osobito važi za seksualne partnere.

Postupak s odjećom, posteljinom i drugim tkaninama:

Korištena odjeća, rublje, posteljina, ručnici se peru i glačaju. Tkanine koje ne podnose visoku temperaturu pranja (dijelovi odjeće, deke, prekrivači) mogu se odnijeti na kemijsko čišćenje ili ostaviti u dobro zatvorenoj plastičnoj vreći 1-2 tjedna na hladnom mjestu, a potom oprati na dozvoljenoj temperaturi.

Postupak s prostorijama:

S obzirom na teoretsku mogućnost zadržavanja grinja u malim, laganim ljuskicama kože, koje mogu strujom zraka biti prenesene na manje udaljenosti (unutar jedne sobe), preporučljivo je prvo oprati pod i površine, te pristupiti usisavanju neposredno nakon pranja, dok je pod još vlažan, a radi izbjegavanja dizanja prašine. Tepihe i presvučeni namještaj savjetuje se usisati, a vrećice iz usisavača odmah odbaciti.

I još je važno....

Izbjegavati dijeljenje odjevnih predmeta s prijateljima i ukućanima (kape, šalovi, veste, jakne i dr.)

Redovito održavati higijenu (osobna higijena, higijena odjeće, higijena stambenog prostora...)

Koristiti posebne ručnike

Obavezno promijeniti posteljinu koju su koristile druge osobe

Kućni ljubimci ne zahtijevaju liječenje.

